

Ca n'Oriol

Rubí

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Camí de ca n'Oriol. 08191 - RUBÍ
Emplaçament: A mitja vessant d'un turó suau

Coordenades:

Latitud: 41.49368
Longitud: 2.04193
UTM Est (X): 420029
UTM Nord (Y): 4594006

Classificació

Número de fitxa: 08184-7
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle: XVI-XVIII
Estat de conservació: Regular
Protecció: Legal
Observacions protecció: PECPAR - Fitxa núm. 16.8
Accés: Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat: Privada
Titular: Obra de la Visitació de la Nostra Senyora. Passeig Sant Joan. Barcelona.

Fitxes associades:

[Era de ca n'Oriol](#)

Autor de la fitxa: Juana Maria Huélamo - ARQUEOCIÈNCIA

Data de registre de la fitxa: dj., 12/10/2000 - 02:00

Descripció

Masia del tipus III. De l'antiga masia es conserva, a l'interior, la sala central dels dos pisos amb l'escala, una sala lateral amb un petit lavabo i l'antic celler a la part posterior, construït amb una volta, i del que es poden veure les boixes de les tines. La coberta es aguantada

per cavalls que reben jàsseres de fusta i el tauler és de rajola. A la façana frontal es conserven les llindes de les finestres amb l'ornamentació gòtica original d'algunes d'elles, així com la portalada d'entrada a l'edifici. Es conserven també els festejadors de les finestres. A la part nord hi ha un porxo sobre el cups que comunica amb els cellers. (PLA, s.d.). A la porta principal figura la data 1694. Té un rellotge de sol. Dalt de tot de la casa hi ha la data de 1913. A la porta del barri exterior s'observa la de 1926, any en que es deuria construir la tanca i, possiblement, el pou. Al barri de la masia es troba un exemplar important de pi blanc, que li dona molt de caràcter. Del seu interior destaquen dos rentamans d'interès, un al pis baix, de color blau, i un altre al primer pis; algunes peces del mobiliari de la dècada de 1920; les encavallades de l'últim pis, encara que els tirants han estat substituïts en el moment de la seva última restauració; els sostres i els paviments de moltes estances, així com una de les dos antigues esveltes garites que encara resta d'empeus a una de les cantonades. Per informació oral se sap de l'existència d'una mina que ve des de el bosc adjacent i que sembla que arriba en part cap a la zona dels cups.

Observacions:

Sant Josep Oriol era parent d'aquesta família rubinenca (RUFÉ, 1984a; 1997a). El seu ús, com a residència infantil ha obligat a successives ampliacions que han estat realitzades sense cap projecte conjunt o idea genèrica (PLA, s.d.). El celler de la masia està aguantat amb cavalls de fusta (CASTELL, 1999).

Història

La masia de Ca n'Oriol era coneguda antigament per Cases Besses, així consta en un document de l'any 1611, en el que Ramon de Vallvidrera i la seva muller, Dolça, feren donació al monestir de Sant Cugat de la meitat del Mas de Cases Besses, que posseïen per alou i heretat dels seus avantpassats a la parròquia de Sant Pere de Rubí. Aquest nom perdurà fins al segle XIV en que sorgiren els Oriol dels masos Pujol i Cors i les corresponents terres annexionades a la gran masia de Ca n'Oriol. La propietat alodial d'aquesta hisenda pertanyia: tres quartes parts al senyor del Castell de Rubí, i una quarta part al monestir de Sant Cugat, excepte el Mas de Cors, que era alou del Beneficiat de Santa Maria del mateix monestir. El prestigi de la família Oriol ve dels seus membres Joan i Jaume Oriol, que, entre el 1361 i el 1370, exerciren de batlles feudals del senyor del Castell i de l'abat de Sant Cugat. Aquesta família no solament cultivaven les seves terres sinó que n'arrendaven d'altres dins i fora del terme de Rubí (RUFÉ, 1984a; 1997a.) El 1492 Joan Oriol tenia una concòrdia amb la família Llorens, de la parròquia de Sant Iscle de les Feixes, per haver assassinat junt amb altres, amb la ballesta al pagès Miquel Llorens i la seva dona (GARCÍA, 1996). El 1606 es robada molta roba de la masia. L'autor, un immigrant francès, es detingut i condemnat a assots i cinc anys a galeres (BATALLA et alii, 1994). L'any 1608, Miquel Oriol arrendà terres del Castell de Rubí i de la hisenda dels Pubills Canals. El 1614, pagà delmes i rendes a la senyora Maria d'Oms i, a Granollers, al notari de Barcelona Esteve Gelabert i Bruniquer. Diversos membres de la família ocuparen el càrrec de batlle reial a Rubí, també durant els segles XVI, XVII, XVIII i XIX. Miquel Oriol, va morir essent batlle, quan, complint ordres del Lloctinent General del Principat de Catalunya, convocà el sometent per a la captura de diversos individus. Quan van sortir a la batuda, van caure en una emboscada i va trobar la mort (1629). El mateix personatge, el 1599 sortí com a fiador de l'escultor Jaume Rubió, pare i fill de Moià, per realitzar els retaules de l'altar major de Sant Pere, finalitzat l'any 1613 (RUFÉ, 1984a; 1997a). El 1694 s'obra a la façana, i el 1737 es fan grans reformes a la casa, segons data

conservada a una rajola. El 1775, s'uneix un nou llinatge a la família arran del casament de la pubilla amb un Viver, de la masia de Can Viver de la Torre Bonica de Terrassa. El fill de l'hereu, en Pau Viver i Oriol, féu construir l'any 1848 una grandiosa era, per atendre la important recol·lecció de cereals que les seves terres li produïen. Era una era d'una capacitat de quatre batudes alhora, molt ben enrajolada i amb cinc lloses que presenten sengles llegendes en llatí, una a cada angle i l'altra al mig, amb la data de la seva inauguració i el nom del propietari. Avui encara es conserven (RUFÉ, 1984a; 1997a). El lloc estava partit entre els termes de Sant Cugat i de Rubí, encara que finalment va passar a aquest darrer municipi (SIERRA, 1989).. Va ser incautat per les milícies Antifeixistes l'any 1936 (GARCÍA, 1989). L'any 1948 es va celebrar el centenari de l'era, motiu pel qual les propietàries, la senyora Paula Majó i la seva filla, Montserrat Viver i Majó, hi organitzaren, i presidiren, els actes commemoratius i populars, als quals acudí tota la població rubinenca (RUFÉ, 1984; 1997). L'any següent es va extingir, en morir sense descendència la darrera propietària, una de les nissagues més importants de les cases pairals rubinenques. Les seves propietats foren repartides: la masia, amb el bosc i terres dels voltants, es donà a l'obra benèfica de la Visitació de la Nostra Senyora, que porta el nom de "Casal Sant Josep Oriol" i fins al gener de 1997, acollia infants necessitats. S'hi feren millores de condicionament i comptava amb dues aules escolars, una capella i una piscina. Els darrers anys la gestió la portaven els Maristes (RUFÉ, 1984a; 1997a).

Bibliografia

BATALLA GALIMANY, Ramon et alii (1994) Rubí a l'abast. Ciències socials I. Rubí: Ajuntament de Rubí. BONET I GARÍ, Lluís (1983) Les Masies del Maresme. Barcelona, Montblanc-Martín C.E.C. CASTELL, EL (1999). Llistat de patrimoni industrial, Rubí, El Castell-Ecomuseu urbà. Document mecanografiat, 1999. CURET I ASTRIÉ, Maria Mercè (1989) "L'obra de la Visitació de Nostra Senyora i la masia de ca n'Oriol, de Rubí" XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, Vol. II, pp. 367-370, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs. GARCÍA I MAJÓ, Lluís (1989) "Que passà a Rubí durant la Guerra?". Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 32, p. 43-48. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. GARCÍA I MAJÓ, Lluís (1996) "Sant Pere de Rubí. La seva evolució de parròquia rural a urbana", Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 40, p. 340-349. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. PLA ESPECIAL (s.d.). Pla Especial i Catàleg del Patrimoni Arquitectònic de Rubí. Document mecanografiat. RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1984a) Les masies de Rubí i la seva gent. Patronat del Museu-Biblioteca de Rubí. RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1997a) Les masies de Rubí i la seva gent. Rubí, Rubricata. El setmanari de Rubí. Caixa de Terrassa. SIERRA SANGÜESA, Octavi (1989) "Annexió a Rubí d'un barri de Sant Cugat" XXXII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, Vol. II, pp. 329-334, Rubí: Fundació Museu Biblioteca de Rubí - Centre d'Estudis Rubinencs. VILALTA, Jordi (1982) "Monuments rubinencs que cal conservar", Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 7, pp. 137-142. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí.

